

Ionel Bandrabur

VOLUPTATEA DE A SCRIE

Sunt scriitor. Unii îmi recunosc această noblete și mă invidiază, dar, în realitate, sunt un ocnaș: voluptatea frazei mă ține înlănțuit, zi de zi și multe ore la rând, în fața foi albe.

***

Literatura își găsește rostul numai în măsura în care adaugă vieții cotidiene ceea ce îi lipsește: voluptatea existenței în azur. Voluptatea se trăiește, practic, în clipă. Spre deosebire însă de plăcerea dragostei, fulgurantă, violentă, repede stinsă, voluptatea literaturii se poate prelungi la nesfârșit.

***

Cea mai poetică dintre culori este albastrul. Este culoarea care ne atrage adesea, trezindu-ne dorința de puritate și setea unei vieți descătuse de materie. Este culoarea cerului imaculat, senin, luminos, pe care dorim să-l contemplăm ori de câte ori ne înălțăm ochii pe boltă. Oare pe Dumnezeu îl putem imagina altfel decât înveșmântat în alb și în albastru?

***

Înțeleg foarte bine că există atât de puțini mari poeți și gânditori, iar sfinți încă și mai puțini: contemplația este o stare împotriva naturii. Individul care contemplă și meditează își încalcă instinctele firești de acțiune și sex!

***

Bărbătescul curaj al poetului este de-a ține ochii deschiși asupra dragostei, morții și infinitului. Un creator fără fibră metafizică nu-e decât un scrib oarecare. Eminescu, Blaga, Arghezi și Voiculescu au posedat, mai mult decât toți, acest curaj al marilor întrebări și neliniști.

***

Pentru a fi în conversație cu mine însumi, gândurile îmi sunt de ajuns, dar pentru a mă desfăta și stima, pentru a mă vedea existând în azur, trebuie neapărat să aștern pe hârtie ceea ce gândesc. Solilocul fără scriitură m-ar întoarce la condiția omului comun.

***

Scriitorul nu s-a născut pentru a se exhiba pe o scenă, pentru a-și da aere de actor și a culege aplauze. El este un pustnic, un delirant, un magician al cuvintelor, un voluptuos. În esență, materia lui este singurătatea.

***

Dacă vrei să supraviețuiești prin scrieri, trebuie să abordezi teme eterne și să scrii mai bine decât contemporanii tăi. Pe lângă asta, încă de pe acum, cât ești în viață, trebuie să te bucuri de un început de stimă sau măcar să existe o controversă în legătură cu opera ta. Un scriitor care nu trezește în prezent nici cel mai mic interes, acum, când trăiește și se agită pentru a-și impune scrierile, nici în viitor nu va avea o soartă mai bună.

***

Impulsul de a scrie este înnăscut. De la cea mai fragedă vârstă, copilul își simte încărcătura de har, caută cărți și se aruncă în ele, iar orice petic de hârtie este bun pentru a mângâia versuri. Încă de acum, de la șapte sau opt ani, puștiul știe că

adoră cuvântul scris; iar apoi, începând cu adolescența-i zburciată, destinul său va fi iluminat de această pasiune.

***

Simpla dragoste de carte și de lectură, dacă apare la vârstă timpurie, este semn de aptitudine pentru scris.

***

Literatura este soră bună cu religia, amândouă având o funcție consolatoare. Prin religie evităm neliniștea metafizică pricinuită de moarte, iar prin literatură ne sustragem acestei vieți materiale plictisitoare și vulgare. Așa cum evlaviosul se contopește în rugăciune cu Divinitatea, tot astfel și pasionatul de literatură este un om fericit, căci plutește neconținut în feeria luminilor imaginare. Cu Dumnezeu nu ne mai înspăimântă neantul de mâine, iar cu cititul și scrisul înfruntăm sila de azi, eliberându-ne de povara grijilor legate de un pumn de țărână.

***

Lumea este complexă, diversă, tainică, uluitor de urâtă și de frumoasă. Un scriitor care nu reușește să ne-o înfățișeze astfel, trezește puțin interes și e sigur că nu are geniu.

***

O operă literară în care s-ar vorbi prea mult despre fericire ar părea falsă și ar plictisi. Nu există fericire pură; nu există decât tensiune între forțe neastâmpărate și zgomot de luptă între ele. Pe lângă asta, mai există și suferințele naturale ale cărnii, acelea cu care venim pe lume și care, în cele din urmă, ne duc la groapă.

***

Rostirea scriitorului trebuie să fie măiastră și surprinzătoare. Cea mai adâncă idee nu place spiritului dacă este exprimată plat.

***

Există un imperialism al scriitorilor de geniu. Într-un mod secret, subtil, fiecare vrea să-și impună asupra noastră amprenta-i de gând și de fantezie. Deși niciodată nu a spus-o, deși cât a trăit a fost poate modest, e sigur că, acum, de dincolo de mormânt, creatorul exultă atunci când ne vede fascinați de universul său. Pentru asta a scris: ca să fie iubit până la sfârșitul veacurilor.

***

Limbajul curent al oamenilor este de o jalnică banalitate. Adesea se întâmplă să te cutremuri de silă când îi auzi sporovăind. Numai scriitorul reușește să înfrumusețeze ceea ce este searbăd și plictisitor și să înalțe expresia la nivelul artei.

***

Nu știu cine a născocit această unică și scurtă viață, dar eu văd în ea o batjocură la adresa dorinței de a fi etern. Ce să fac cu șaptezeci sau optzeci de ani, când aș avea nevoie de secole pentru a așterne pe hârtie toate grandioasele opere pe care le am în minte?

***

Scrisul este cea fericire ciudată a unor indivizi care găsesc mai multă plăcere în cuvinte și în fraze decât în frecventarea oamenilor.

***